

Verslag van de vergadering van de Raad voor aangelegenheden van Indonesië op 9 maart 1950

4.e. *Het vraagstuk van de credietverlening aan Indonesië*

De Heer *Spierenburg* merkt op, dat men in beginsel zal moeten besluiten, dat men òf de f.6 mld, die Nederland in Indonesië heeft geïnvesteerd, opgeeft, òf nog meer crediet zal verlenen in de verwachting, dat dit nog baten zal afwerpen. Bij de onderhandelingen met de Belgen over credietverlening hebben deze in de regel twee punten in het oog gehouden. In de eerste plaats de eis, dat als zij ons met crediet behulpzaam waren, Nederland zelf ook wat moest doen. In de tweede plaats hebben zij als richtlijn aangehouden, dat bij credietverlening eerst kort crediet wordt gegeven, aangezien dan de mogelijkheid bestaat regelmatig opnieuw over de verlening te onderhandelen. Credietverlening aan Indonesië kan voor Nederland betekenis hebben als dit tengevolge heeft, dat de Nederlandse dollarbalans sluitend kan worden gemaakt. Daarom ware aan de credietverlening o.a. de voorwaarde te verbinden, dat Indonesië uit eigen deviezenbezit een bedrag aan Nederland beschikbaar stelt.

De *Minister-President* merkt op, dat ten aanzien van de beoordeling van de credietverlening veel afhangt van de vraag, hoe men de verdere ontwikkeling in Indonesië ziet, in het bijzonder of het zal gelukken de orde te herstellen en te handhaven. Minister *Van Maarseveen* acht het moeilijk om de toekomst te voorspellen, doch is van oordeel, dat, indien men in Nederland geen vertrouwen heeft, dit ook in Indonesië zijn invloed zal doen gelden.

Minister *Van den Brink* merkt op, dat in de voorstellen niet uitdrukkelijk is gesteld, dat de monetaire hervorming voor Nederland een voorwaarde voor de credietverlening is. Minister *Götzen* deelt mede, dat na het meningsverschil over de monetaire hervorming tussen de Minister *Djuanda* en *Sjafruddin* het standpunt van laatstgenoemde is aanvaard. Spreker wijst erop, dat blijkens de laatste berichten het tekort op de betalingsbalans van Indonesië voor 1950 nog groter zou zijn geworden dan oorspronkelijk werd beraamd.

Mr. *Van den Dries* heeft de indruk, dat men in Indonesië de exportraming aan het drukken is om credietverlening urgenter te doen schijnen; in het bijzonder worden de ramingen der exportprijzen laag gesteld. Minister *Lieftinck* merkt op, dat de nota op enkele punten achterhaald is, b.v. door de monetaire hervorming, waarvan spreker de repercussies nog niet kan overzien. Bovendien zijn niet alleen de exportramingen verlaagd, de gegevens inzake de werkelijke export vertonen ook een daling. Minister *Van den Brink* wijst erop, dat hierbij de dreigende devaluatie van invloed is.

Minister *Lieftinck* is van oordeel, dat indien de militaire en andere uitgaven in Nederland blijven binnen de gestelde grenzen een credietverlening van f. 200 mln uit een monetair oogpunt bezien het maximum is.

Voorts zal een bevredigende regeling moeten worden getroffen met betrekking tot de punten, die in de nota worden gesteld, anders ziet spreker geen kans de Staten-Generaal tot aanvaarden dezer credietverlening te brengen. Met betrekking tot de voorwaarden verklaart spreker zich er mede accoord, dat gevraagd zal moeten worden tegenover elk f.100 mln crediet 1/3 der deviezen aan Nederland beschikbaar te stellen. Voorts zal men moeten terugkomen op de timpledge. Tenslotte meent spreker, dat staatscrediet de voorkeur verdient boven staatsgarantie van een lening op de Nederlandse kapitaalmarkt. Minister *Götzen* merkt op, dat in de afgelopen jaren ongeveer f.500 mln crediet per jaar aan Indonesië is verleend zonder dat dit ernstige gevolgen uit monetair oogpunt heeft gehad. In verband hiermede vraagt spreker zich af of de f.200 mln de werkelijke limiet uit monetair oogpunt is. Wat betreft de zekerheden is spreker van oordeel, dat bij loyale uitvoering der voorwaarden geen zekerheden nodig zijn, doch dat bij niet-loyale uitvoering ook de zekerheden weinig zullen helpen.

Conclusie

Minister *Lieftinck* merkt samenvattend op, dat naar een algemene credietovereenkomst zou kunnen worden gestreefd van pl.min. f.280 mln, waarvan de eerste f.80 in feite een consolidatie betekent, terwijl de rest een kort crediet is, dat eventueel later kan worden geconsolideerd. De *Minister-President* stelt voor in beginsel te besluiten tot credietverlening bereid te zijn en deze zaak verder aan de betrokken ministers over te laten. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord.
